

גאוואלדיגע רעיונות

פרשת שלח תשפ"ג, עלון מס' 485

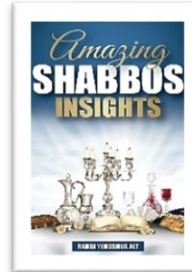
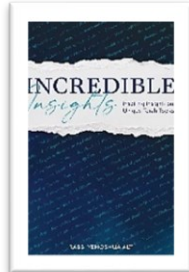
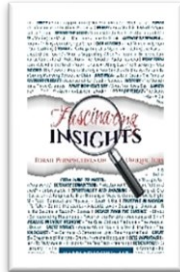
צו קויפן איינער פון דער מחבר'ס ספרים, און באשטעלן אז עס זאל אנקומען ביי דיין טיר, ביטע שיק אן אימייל צו:

valt3285@gmail.com

אדער קענט איר קוקן ביי:

<https://amzn.to/3eyh5xP>

(וואו איר קענט אויך זעהן די באריכטן)

מיר פארשפרייטן הערליכע דברי תורה איבער דעם גלאָב

קאָנאָדע • טשילע • טשיינאַ • טשעכיי • ענגלאַנד • פֿראַנקרייך • דײַטשלאַנד • גיבראַלטאַר • האַלאַנד • בראזיל • ארגענטינע • עסטרייך • אויסטראַליע • בעלגיע
אונגאַרן • אינדיאַ • ארץ ישראל • איטאַליע • מעקסיקאַ • פּאַנאַמאַ • פּוילן • רוסלאַנד • דרום אפריקע • שווייץ • אוקריינאַ • פאַראייניגטע אַראַבער עמיראַטעס •
אַרצות הברית • ווענעזועלאַ

צו פֿאַרבינדן די טויזנטער לייענער און באַקומען די גליונות בחינם, אָדער צו שיקן הערות אָדער תשובות, ביטע פֿאַרבינדט
איין מיט הרב יהושע אַלט YALT3285@GMAIL.COM

דער גליון ווערט געליינט אין זעקס קאנטינענטן און אין איבער פערציג לענדער ארום דער וועלט.
לעילוי נשמת הרב שלום דובער בן הרב יצחק ז"ל והרב צבי בן הרב שמואל זאנוויל ז"ל

This newsletter can also be viewed at <https://bit.ly/3z9qF5E>.

דעם נוזלעטער קען מען אויך זען אויף אידיש ביי <https://bit.ly/38RvdTI>

Pour voir ou télécharger la version Française: <https://parshasheets.com/?s=Fascinating+Insights>.

אפשר לקרוא את עלון זה בעברית באתר: הורדות-עלונים/רעיונות-מדהימים-הורדות-עלונים/ <https://www.dirshu.co.il/category/>

[דער מחבר ערלויבט און שטיצט סיי ווער עס וויל פארשפרייטן דעם גליון צו דעם ציבור.](#)

שטיצן א נייער פֿאַרפּאלק

דער ירושלמי מגיד, הרב בן ציון ידלער ז"ל (1871-1962), שרייבט אין זיין ספר "טוב ירושלים" דעם מנהג פון עלטערן פון די חתן אדער כלה צו שטיצן די נייער פֿאַרפּאלק פֿאַר עטליכע יאָר נאָך זייער חתונה. אַזוי וועלן זיי נישט דאַרפֿן ארבעטן גלייך און האבן דעם לאסט פון פרנסה. אַזוי קען דער חתן מקדיש זיין עטליכע יאָר פֿאַר לימוד תורה.

ער האָט צוגעגעבן וואָס ער האָט געהערט פון הרב זלמן בהרן זצ"ל: עס שטייט (אבות ה:כה) "בן שמונה עשרה לחופה בן עשרים לרדוף": אַז ביי 18 יאָר זאל מען חתונה האבן, און די עלטער פון 20 איז די צייט נאָכצוגיין פרנסה. אויב די עלטער פון 18 איז פֿאַר חתונה האבן און די עלטער פון 20 איז די צייט נאָכצוגיין פרנסה, ווי אַזוי וועלן די יונגע פֿאַרפּאלק זיך אן עצה געבן מיט פרנסה פֿאַר די צוויי יאָר נאָכ'ן חתונה? עס מוז זיין אַז זיי וועלן געשטיצט ווערן דורך זיין עלטערן אָדער איר עלטערן.

די זקנים רעדן

די יערות דבש (ב:ד) האט געוואונדערט פארוואס די גמרא (בבא בתרא עה.) זאגט אז די זקנים פון יענעם דור, ווען זיי האבן באטראכט דעם חילוק צווישן משה רבינו און יהושע בן נון, האבן געזאגט אז די פנים פון משה איז ווי די זון און די פנים פון יהושע איז ווי די לבנה. פארוואס זאגט עס די זקנים פון יענעם דור און נישט אויך די יונגע מענטשן? ער האט דאס מסביר געווען מיט דעם וואָס עס שטייט אין די ספרים פון די ראשונים אַז דאָס אידישע פֿאַלק האָט נישט געזעהן די זון און די לבנה אין די 40 יאָר ווען זיי זענען געווען אין דער מדבר, ווייל דער וואָלקן – ענני הכבוד – האָט זיי באדעקט ביי טאָג און די עמוד פון פייער ביינאַכט. אַזוי קומט אויס, אַז די וועלכע זענען געבוירן געווארן אין דער מדבר האבן קיינמאָל נישט געזעהן די זון און די לבנה און דעריבער האבן נישט געוויסט צו דערקענען א חילוק צווישן די צוויי. דעריבער זענען די זקנים די וואָס האָבן געזאָגט דעם ערקלערונג.

נאך א תשובה איז אז די זקנים האָבן געקענט משה רבינו און יהושע זייער גאַנץ לעבן, נישט אזוי ווי די יונגערע דור. ווי אַ רעזולטאַט, נאָר זיי האבן געקענט מאַכן אַזאַ באַמערקונג.

אין דער ספר החתם סופר ותלמידיו (עמוד 34) ווערט דערציילט אַז ווען דער חתם סופר איז געווען קראַנק, איז דער רב פון דער שטאָט פּרעסבורג, הרב דניאל פּרוסניץ (1759-1846), געקומען צום חת"ם סופר און אים געזאָגט אין נאָמען פון בית דין אַז זיי האָבן באַשלאָסן אַז זיין זון ר' שמואל בינימין (באקאנט אלס דער כתב סופר), זאָל אײַה איבערנעמען זײַן אָרט. הרב דניאל פּרוסניץ האט דעמאלץ געלויבט פאר'ן פאטער דעם כתב סופר און דער חתם סופר האט געשמייכלט. מיט זיינע לעצטע כוחות האט דער חתם סופר געציטירט פון חז"ל אז די זקני הדור, ווען זיי האבן באטראכט דעם חילוק צווישן משה רבינו און יהושע, האבן געזאגט אז דער פנים פון משה איז ווי די זון, און די פנים פון יהושע איז ווי די לבנה. "אוי לה לאותה בושה אוי לה לאותה כלימה", וויי פאָר דער בושה, וויי פאָר דער חרפה. די זקני הדור וואָס האָבן געדענקט משה רבינו ווען ער איז געווען אין יהושע'ס עלטער, האָבן יעצט געזאָגט אַז שוין דאָן איז משה רבינו'ס פנים געווען ווי די זון און און יהושע יעצט אין דעם עלטער איז בלויז ווי די לבנה. אויף דעם האָט מען געזאָגט "אוי לה לאותה בושה אוי לה לאותה כלימה". דער חתם סופר האט ווייטער געזאגט אז די מענטשן געדענקען מיך נישט ווען איך בין געווען אין די עלטער וואס מײן זון (דער כתב סופר) איז יעצט. אָבער איך געדענק, און אין זיין עלטער האב איך נישט דערגרייכט די מדרגה וואו ער איז יעצט.

א ווידערקול

די גמרא (תענית כא.) זאָגט אַז נחום איש גם זו האָט מען אַזוי גערופֿן ווייל וואָס נאר איז געווען מיט אים, אַפֿילו אַן אומגליק, פלעגט ער זאָגן, "גם זו לטובה!" אויב דאס איז טאקע אזוי, פארוואס האט מען אים גערופֿן "נחום איש גם זו" און נישט "נחום איש גם זו לטובה"?

משה רבינו האָט געביטן דעם נאָמען פון יהושע בן נון פון "הושע" צו "יהושע". הרב שמשון רפאל הירש זי"ע (במדבר יג:טז) קאמענטירט אז די נאמען פון א מענטש טראגט א מודעה פאר אים און אויך צו זיינע חברים, ווייל יעדעס מאל ווען זיי רופן זיך אן צו אים מיט זיין נייעם נאמען האבן זיי אויך געדארפט געדענקען דעם מסר וואס איז ארויפגעלייגט מיט דעם נאמען און ווערט דורכגעפירט מיט'ן נאמען. זיי האבן אן עבודה נישט צו פארגעסן צו דערזעהן דעם אַנזאָג פונעם נאמען. דער דאָזיגער נאָמען זאָגט פאר אים אליין און אויך פאר זיי, אַז הושע איז יהושע: "הושע" - דער וואָס האָט אונז געראַטעוועט אין דער פאָרגאַנגענהייט, "יהושע" - וועט אונז אויך ראַטעווען אין דער צוקונפֿט.

מיט דעם קענען מיר ענטפֿערן די קשיא מיט וואָס מיר אנגעהויבן. נחום איש גם זו האט מען אזוי גערופֿן כדי צו לייגן א דגש אויף "גם זו" – אויך דאס. דאָס הייסט, אַזוי ווי פֿרײַער איז הקב"ה געווען מיט אײַך און איר האָט געזעהן אַז דאָס איז געווען צום גוטן, אַזוי וועט ער זײַן מיט אײַך אין דער צוקונפֿט.

ר' אלט זכה ללמוד תחת הרה"ג מרדכי פרידלענדער זצ"ל והוסמך לרבנות על ידי הרה"ג זלמן נחמיה גולדברג זצ"ל. ר' אלט הוציא ארבעה ספרים במגוון נושאים בענייני יהדות ומחשבת ישראל. כתביו מופיעים באנגלית, אידיש, עברית, גרמנית וצרפתית.